

چشم انداز همکاری منطقه ای در چارچوب سازمان همکاری شانگهای

هجدهمین اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای روزهای نوزدهم و بیستم خرداد در شهر سیندائو چین برگزار شد. در نشست امسال رؤسای جمهور اعضای دائم و ناظر سازمان و نیز نمایندگان از سازمان های بین المللی شرکت کرده بودند.

آران نیوز-هجدهمین اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای روزهای نوزدهم و بیستم خرداد در شهر سیندائو چین برگزار شد. در نشست امسال رؤسای جمهور اعضای دائم و ناظر سازمان و نیز نمایندگان از سازمان های بین المللی شرکت کرده بودند. گفتنی است سنگ بنای سازمان همکاری شانگهای در سال 1996 گذاشته شد. این سازمان که با هدف اولیه تأمین امنیت مرزی و همکاری منطقه ای میان چین، روسیه، قزاقستان، قرقیزستان و تاجیکستان ایجاد شد تا سال 2001 تحت عنوان "اتحادیه پنج گانه شانگهای" شناخته می شد. در همان سال با پیوستن ازبکستان به این سازمان نام آن رسماً به "سازمان همکاری شانگهای" تغییر یافت و به واسطه برخورداری از منابع سرشار زیر زمینی، جمعیت 2/7 میلیاردی (حدود نیمی از جمعیت کل دنیا)، اقتصاد بزرگ با تولید ناخالص ملی 8 تریلیون دلاری و قدرت نظامی تسلیحاتی در ردیف سازمان های معتبر بین المللی قرار گرفت. سازمان همکاری شانگهای از بدو تأسیس تاکنون همواره در حال گسترش بوده است. به طوری که هم اکنون کشورهای پاکستان، ایران، مغولستان و افغانستان در انتظار عضویت کامل در آن بسر می برند. علاوه بر این ترکیه، بلاروس و سریلانکا هم به عنوان شرکای بالقوه، با سازمان رابطه نزدیک برقرار کرده اند. بر اساس گزارش های منتشره در هجدهمین نشست سران امنیت، ثبات منطقه ای، مبارزه با تروریسم و افراط گرایی و توسعه هر چه بیشتر همکاری های اقتصادی مورد مذاکره سران قرار گرفت.

در نشست سیندائو جمهوری اسلامی ایران به عنوان عضو ناظر و شریک با اهمیت سازمان همکاری شانگهای آمادگی خود را برای ایفای نقش هر چه بیشتر در جهت گسترش همکاری های منطقه ای و بین المللی اعلام کرد. حسن روحانی رئیس جمهور ایران طی سخنانی در نشست سران تأکید کرد که سازمان همکاری شانگهای در منطقه گسترده و تأثیرگذار اوراسیا از مسئولیتی مهم و تاریخی برای تضمین توسعه پایدار سیاسی، اقتصادی و فرهنگی کشورهای حوزه خود برخوردار می باشد. پیوندهای عمیق تاریخی و فرهنگ های کهن و غنی، همکاری های اقتصادی بر مبنای منافع مشترک و ظرفیت های گسترده در حوزه انرژی و حمل و نقل، مناسبات پایدار سیاسی و ثبات منطقه ای را به ارمغان خواهد آورد.

آقای روحانی تصریح کرد: افراط گرایی، قاچاق مواد مخدر، تروریسم و حضور نیروهای فرامنطقه ای از چالش های اصلی در عرصه امنیت منطقه بشمار می روند که همکاری فزاینده اعضای سازمان را ضروری می سازد و ایران آمادگی دارد در رفع این مشکلات به ویژه در مبارزه با پدیده شوم تروریسم تجارب خود را در اختیار اعضا بگذارد. تردیدی نیست که سازمان همکاری شانگهای با آگاهی از ظرفیت ها و قدرت منطقه ای ایران این کشور را شریک استراتژیک خود تلقی می کند و حمایت ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه از عضویت کامل ایران در سازمان مزبور مؤید چنین دیدگاهی است. موضوعی از این قبیل همچنین دلالت بر این موضوع دارد که دولت های مؤثر جهان مخالف سیاست فشارهای ظالمانه آمریکا بر ایران هستند و نقش سازنده ایران در مناسبات بین المللی را برسمیت می شناسند. در واقع موضوعی که پس از اتحادیه اروپا در خصوص همکاری با ایران از طرف کشورهای شرق اتخاذ می شود دو رویکرد کاملاً متفاوت و متضاد در صحنه بین المللی را آشکار می سازد: رویکرد اول متعلق به ایالات متحده آمریکاست که با یکجانبه گرایی خود نظم جهانی را تهدید می کند، علیه کشورهای رقیب جنگ تجاری به راه انداخته است و با هدف مهار دولت های مخالف هژمونی کاخ سفید سلاح تحریم را علیه آنها بکار می گیرد. رویکرد دوم هم متعلق به جهان متمدن است که اصل عدم مداخله در امور دیگر کشورها، تصمیم گیری مستقل در سیاست خارجی، احترام متقابل در روابط بین الملل و رعایت حق حاکمیت ملی دولت ها را نصب العین خود قرار داده اند.

سازمان همکاری شانگهای از این نظر جایگاه ممتازی برای خود کسب کرده است و موازین حقوقی را در همکاری های منطقه ای و بین المللی دنبال می کند. درست به واسطه چنین رویکردی، این سازمان عملاً در تقابل با هژمونی جهانی و یکجانبه گرایی ایالات متحده قرار دارد و با عضویت کشورهای منطقه روز به روز بر دامنه نفوذ آن افزوده می شود. امری که با نگرانی توأم با خشم دولت آمریکا مواجه خواهد شد.

نویسنده: قهرمان نورانی